

## Пояснения към индивидуалния финансов отчет

### 1. Предмет на дейност

„Велграф Асет Мениджмънт“ АД е регистрирано на 10.03.2010 г. в Търговския регистър към Агенцията по вписванията чрез сливането на четири дружества, а именно: Бизнес Център Летище София ЕООД, Слънчеви Лъчи Актив ЕООД, Имоти Наеми Обслужване ЕООД и Велграф Асет Мениджмънт ЕАД. Дружеството е с адрес: град София, бул. Брюксел 1.

Дружеството е регистрирано на Българска Фондова Борса АД на 30.03.2010 г. с код VAM.

Към 31 декември 2023 г. Дружеството е с регистриран акционерен капитал от 68 979 758 лв., разпределен в 68 979 758 броя обикновени безналични акции с право на глас и с номинална стойност 1 лев всяка една.

Основните акционери на „Велграф Асет Мениджмънт“ АД към 31 декември 2023 г. са:

	<b>31.12.2023</b>	<b>2023</b>	<b>31.12.2022</b>	<b>2022</b>
	<b>Брой акции</b>	<b>%</b>	<b>Брой акции</b>	<b>%</b>
Кибул ЕООД	20 671 191	29.97	20 671 191	29.97
УПФ Съгласие	4 434 456	6.43	4 434 456	6.43
УПФ Бъдеще	3 707 800	5.38	3 609 800	5.23
Други физически и юридически лица	40 166 311	58.22	40 264 311	58.37
	<b>68 979 758</b>	<b>100.00</b>	<b>68 979 758</b>	<b>100.00</b>

Дружеството има едностепенна система на управление. Съветът на директорите към 31 декември 2023 г. е в следния състав: Румен Горанов Цонков, Цветелина Асенова Пеева, Лидия Александрова Петрова.

Дружеството се представлява от изпълнителния директор Румен Цонков.

Основната дейност на Дружеството се състои в отдаване на собствени или наети имоти на физически или юридически лица за дългосрочен период. Като също така извършва и покупко-продажба на стоки и услуги, които не са забранени и, за които не се изисква специален лиценз, покупка, строителство, обзавеждане, отдаване под наем, управление и продажба на недвижими имоти, покупко-продажба на стоки или други вещи в първоначален, обработен или преработен вид, ресторантьорство, хотелиерство, туристическа дейност, вътрешна и външнотърговска дейност, мениджмънт и маркетинг, търговско представителство на български и чуждестранни физически и юридически лица, посредничество, комисионни и консултантски услуги, както и всякакви други разрешени от закона дейности.

Броят на служителите на Дружеството към 31.12.2023 г. е 23.

### 2. Основа за изготвяне на индивидуалния финансов отчет

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС). По смисъла на параграф 1, точка 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, приложим в България, терминът „МСФО, приети от ЕС“ представляват Международните счетоводни стандарти (МСС), приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета.

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (хил. лв.) (включително сравнителната информация за 2022 г.), освен ако не е посочено друго.

Този финансов отчет е индивидуален. Дружеството съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Ръководството носи отговорност за съставянето и достоверното представяне на информацията в настоящия финансов отчет.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие.

Финансовият отчет е съставен при спазване на принципа на действащо предприятие и като са взети предвид възможните ефекти от продължаващото въздействие на пандемията от коронавирус Covid-19, войната в Украйна и сложната икономическа обстановка.

### **Войната в Украйна**

Стартиралата на 24 февруари 2022 г. и продължаваща и към момента на публикуване на настоящия отчет пълномащабна военна инвазия на Русия над Украйна предизвика широк международен отзвук и засегна в различни аспекти страните в Европа. Очакването е военният конфликт да се отрази негативно и да засегне в една или друга степен всички бизнеси. Вследствие на войната, нормалните търговски отношения с двете засегнати страни силно са нарушени. Европейският съюз и много държави по света наложиха на Русия редица икономически санкции. Предприятиите ограничителни икономически и финансови мерки бяха и в бъдеще биха могли да доведат до промяна в цените на енергоносителите и на други стоки и услуги, които са от значение за развитието на българската икономика. Цената на петрола и природния газ скочиха драстично. Това увеличение на цените ще се отрази негативно на световната икономика, ще допринесе за инфлацията, която вече е увеличена в следствие на пандемията. Въпреки това пазарът на петрол очаква това увеличение да бъде временно, което от своя страна не води до затягането на мерките от страна на централните банки. Военните действия продължават и към датата на изготвяне на настоящия отчет, като водят до редица ограничения и напрежение в световната икономика. Нивото на инфлацията се запазва високо, но Дружеството не очаква това да оказва пряко въздействие върху дейността му. Състоянието му към момента се запазва стабилно и не изпитва сътресения при обслужване на банковите и търговските си задължения. Въпреки това задълбочаването на военните действия и нарастващата инфлация косвено може да окаже неблагоприятно влияние върху дейността на дружеството в следващи отчетни периоди.

Налагането на санкции и ограничения от страна на Европейския съюз, САЩ, Канада, Великобритания и други държави спрямо Русия, Руската централна банка, кредитни институции, компании, физически лица, както и затварянето на руските борси, предизвикват значителни сътресения, повсеместно на финансовите пазари. Ръководство на Велграф Асет Мениджмънт АД текущо анализира и следи всички промени в събитията, с цел определяне на защитни и стабилизационни мерки. С прилагането им се очаква негативните последици от военния конфликт да бъдат смекчени до степен, до която да не окажат значимо отрицателно влияние върху бъдещата жизнена способност и до възможността на дружеството да продължи дейността си като действащо предприятие. Въздействието върху общата икономическа ситуация обаче може да предизвика необходимост от преразглеждане на някои заложили допускания и преценки. Същевременно, инфлационният натиск продължава да се засилва, като военните действия и повишените котировки на всички суровини, се очаква допълнително да го усилят.

Ръководството счита, че военният конфликт и свързаните с него санкции нямат пряк ефект върху дейността на Дружеството, доколкото то няма инвестиции извън територията на страната или взаимоотношения с лица, попаднали под санкциите. Ръководството на Дружеството не отчита съществено влияние на войната върху пазара на недвижими имоти в страната.

### **Пандемията от Covid-19**

Пандемията от Covid-19 доведе до значителна волатилност на финансовите и стоковите пазари в България и в световен мащаб.

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет Дружеството е изпълнило всички наложени мерки, във връзка с предпазване от Covid-19. Ръководството текущо следи за поява на рискове и респективно на негативни последици от пандемията, като прави текущо оценки за възможните ефекти върху активите, пасивите и дейността на Дружеството, както и първоначални общи планове за реакция и решения.

Анализът на ефекта Covid-19 епидемията върху дейността на дружеството, показва, че в съответния сектор, в който „Велграф Асет Мениджмънт“ АД извършва своята дейност няма сериозно отражение, включително и върху дейността на дружеството. Ръководството е разгледало следните възможни ефекти:

- Ефект върху приходите на Дружеството - дейността на “Велграф Асет Мениджмънт“ АД е свързана с отдаване под наем на обекти за различни цели, като повечето клиенти са малки и средни предприятия. През 2021 г. поради наложените ограничения, свързани с епидемичната обстановка, някои от фирмите освободиха наетите от тях обекти, което доведе до намалението на приходите с около 4% спрямо 2020 г. През 2022 г. приходите на Дружеството са се покачили с 1.53 % спрямо 2021 г., което показва че влиянието на епидемията и последиците от нея намаляват. През 2023 г. приходите са с 4% по-ниски от 2022 г., което е несъществена разлика и показва, че няма големи сътресения в дейността на дружеството след епидемията.
- Въпреки по-голямата натовареност, в следствие епидемичната обстановка, Дружеството не е отчело забавяне на услуги, които биха навредили негативно върху дейността му. „Велграф Асет мениджмънт“ АД не е преустановило дейности или услуги, който предлага на своите клиенти.
- Дружеството констатира лек спад в събираемост на вземанията, което съответно води до забавяне на изплащанията на част от търговските задължения, свързани с дейността му. Въпреки това, Дружеството редовно обслужва банковите си заеми, не е изпадало в просрочие и не се е налагало да преговаря своите задължения.

До момента финансовото състояние на Дружеството се запазва стабилно. Това е в резултат на проведените от Ръководството анализи и политика на ограничения и направените адекватни инвестиции, които започват да възвръщат капитал. Всички тези фактори спомагат за запазването на финансовата стабилност на Дружеството през 2023 г.

***Оповестявания във връзка с климата. Екологично устойчиви, икономически дейности, свързани с член 19 а и 29 а от Директива 2013/34/ЕС***

В световен мащаб започва да се обръща сериозно внимание на зелената икономика и методите за опазване на околната среда. Приоритетна цел на Велграф Асет Мениджмънт АД е свързана с опазването на природните ресурси и намаляване на замърсяването на околната среда, като резултат от дейностите му. Ръководството на Дружеството започва проучване за внедряване на технологии, с които да използва алтернативни източници за електроенергия и отопление, като по този начин се стреми да намали бъдещите си разходи и да въведе бизнеса в крак със съвременните технологии и развитие. За постигането на тази цел през 2023 г. Дружеството работи в следните насоки:

- Намаляване на консумацията на природни ресурси;
- Намаляване на емисиите на парникови газове вследствие прилагане на ЕСМ;
- Намаляване на консумацията на енергийни ресурси;
- Опазване и възстановяване на околната среда.

Дружеството Велграф Асет Мениджмънт АД спазвайки Регламента за Таксономия/Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския Парламент и на Съвета е започнала оценка и проверка с помощта на техническите критерии посочени в Делегиран Регламент (ЕС) 2021/2178 на Комисията, с цел спазване на заложената степен на екологична устойчивост на икономическата дейност спазва критерии и показатели в своята дейност, за да може тя да се квалифицира като екологично устойчива и допринасяща за постигане на следните екологични цели:

- смекчаване на изменението на климата;
- адаптиране към изменението на климата;
- устойчиво използване и опазване на водните ресурси;
- преход към кръгова икономика;
- предотвратяване и контрол на замърсяването;
- защита и възстановяване на водното биоразнообразие и на водните екосистеми.

Политиката на дружеството по опазване на околната среда и намаляване на вредното въздействие върху нея от дейността на Велграф Асет Мениджмънт АД е съставна част от Програмата му за бъдещето развитие.

Според Ръководството на дружеството овладяването на рисковете и възможностите, създава основата за повишаване ефективността на СУОС, за постигане на по-добри резултати и предотвратяване на евентуални негативни последствия за околната среда. В тази връзка се планират и прилагат действия за овладяване на рисковете и възможностите, с последващо изграждане на Програми за опазване на околната среда, Планове за мониторинг и контрол на процесите и планиране на Фирмените цели за съответния краткосрочен и/или дългосрочен период.

Основни цели на ръководството на дружеството е устойчиво развитие, ефективно използване на природните ресурси и недопускане замърсяване на околната среда. Планирането на СУОС включва определяне на етапите, структурата на документацията и сроковете за разработване и внедряване на системата. Планират се ресурсите за разработване, внедряване, проверка и поддържане ефективността на СУОС, включително СУОС има следните цели:

- да гарантира поддържането на СУОС и нейното непрекъснатото подобрене;
- да осигури спазването на изискванията на нормативната база;
- да осигури повече ангажираност от страна на висшето ръководство относно резултатността на СУОС.

Към 31 декември 2023 г. Дружеството не е идентифицирало значителни рискове, предизвикани от климатичните промени, които биха могли да окажат пряко негативно и съществено влияние върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството непрекъснато оценява въздействието на свързаните с климата въпроси.

При определяне на финансовото състояние на Дружеството към 31.12.2023 г., въпросите, свързани с климата са били разглеждани и взети под внимание при извършване на тестовете за обезценка, оценка на полезния живот и определяне на справедливата стойност на нетекущите активи.

### **Макроикономически ефекти**

През 2022 г. се наблюдава тенденция към ускоряване на годишния темп на изменение на потребителските цени, който достигна най-висока стойност от 15.6% през септември 2022 г. Впоследствие инфлацията, измерена чрез хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ), се забави до 14.3% през декември 2022 г. вследствие на низходящата динамика на цените на енергийните суровини (природен газ, електроенергия и петрол) на международните пазари. През 2023 г. се запазва темпа на забавяне на инфлацията.

Низходящата тенденция при макроикономическите индикатори в основните търговски партньори на България от еврозоната през 2023 г. е предпоставка за очакване на влошаване на външното търсене на български стоки и услуги през този период. Предвид високата степен на отвореност на българската икономика и големия дял на износа в БВП може да се очаква влошаването на външното търсене да се отрази в значителна степен върху реалната икономическа активност и потреблението в страната.

Дружеството активно контролира ценообразуването на наемите, които може да предложи на своите клиенти и независимо от това, че те изостават спрямо общото ниво на инфлация, чрез ценовата си политика е постигнало напредък в общия обем на отдадени имоти и площи под наем в сравнение с предходни периоди. Тази тенденция се запазва и през 2023 г., като за някои обекти, какъвто например е комплекс „Автошкола“ в град Варна, вече е постигната 100% запълняемост на офис помещенията и складовите площи. В този конкретен обект в сила от 01.04.2023 г. са подписани нови допълнителни споразумения и цените на наемите са увеличени над нивото на показателите за инфлация в страната. С тези си действия, ръководството на дружеството цели да постигне оптимизиране на разходите и приходите, за да постигне подобряване на икономическите резултати въпреки макроикономическите ефекти.

## **3. Промени в счетоводната политика**

### **3.1. Нови и изменени стандарти и разяснения**

- МСС 16 Имоти, машини и съоръжения – изменение на стандарта по отношение на „Приходи преди привеждането на актива в местоположението и в състоянието, необходими за неговата експлоатация“. Забранява се приспадането от стойността на даден имот, машини и съоръжения на всякакви приходи от продажба на произведена продукция, преди привеждането на този актив в местоположението и в състоянието, необходими за неговата експлоатация по начина, предвиден от ръководството. Вместо това предприятията признават приходите от продажбата на продукция и разходите за производството ѝ в печалбата или загубата. Ръководството в момента все още анализира възможните ефекти от прилагането на стандарта.
- МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи – изменението касае промени в обременяващите договори. Разходите за изпълнение на договор се прецизират, като се уточнява, че „разходите за изпълнение на договор“ включват „разходите, които са пряко свързани с договора“. Разходите, които са пряко свързани с договор, могат да бъдат или допълнителни разходи за изпълнението на този договор, или разпределение на други разходи, които са пряко свързани с изпълнението на договорите. Ръководството в момента все още анализира възможните ефекти от прилагането на стандарта.

### **Годишни подобрения 2018-2020 г. в сила от 1 януари 2022 г., приети от ЕС**

- МСФО 1 Прилагане за първи път на международните стандарти за финансово отчитане - Изменението позволява на дъщерно дружество, което прилага параграф Г16 (а) от МСФО 1, да оценява кумулативни разлики при прилагане за пръв път на МСФО, като използва стойностите, отчетени в консолидираните отчети от неговото предприятие майка, въз основа на датата на преминаване към МСФО на предприятието майка.
- МСФО 9 Финансови инструменти - Изменението изяснява кои такси включва предприятието, когато прилага теста „10%“ в параграф Б3.3.6 от МСФО 9 при оценка дали да отпише финансов пасив. Предприятието включва само такси, платени или получени между предприятието-кредитополучател, и заемодателя, включително такси, платени или получени или от предприятието, или от заемодателя, от името на другия.
- МСФО 16 Лизинг - Изменението на МСФО 16 премахва от илюстративните примери този пример за възстановяването от лизингодателя на подобрения на наети активи, за да се елиминира всяко потенциално объркване относно третирането на стимулите за лизинг, които могат да възникнат поради начина, по който стимулите за лизинг са илюстрирани в този пример.

### **3.2. Стандарти, изменения и разяснения, които все още не са влезли в сила и не се прилагат от по-ранна дата от Дружеството**

Към датата на одобрение на тези финансови отчети са издадени някои нови стандарти, изменения и разяснения на съществуващите стандарти, но не са влезли в сила или не са приети от ЕС за финансовата година, започваща на 1 януари 2022 г., и не са били приложени по-рано от Дружеството. Не се очаква те да имат съществено влияние върху финансовите отчети на Дружеството. Ръководството очаква всички стандарти и изменения да бъдат приети в счетоводната политика на Дружеството през първия период, започващ след датата на влизането им в сила. По-долу е даден списък с промените в стандартите:

- МСФО 17 „Застрахователни договори“ в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС
- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори в сила от 1 януари 2023 г., приет от ЕС
- Изменения на МСС 1 Представяне на финансовите отчети, МСФО Изявления за приложение 2: Оповестяване на счетоводни политики, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС
- Изменения в МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки: Определение на счетоводни приблизителни оценки, в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС
- Изменения в МСС 12 Данъци върху дохода: Отсрочените данъци свързани с активи и пасиви произтичащи от единични трансакции в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС
- Изменения в МСФО 17 Застрахователни договори: Първоначално прилагане на МСФО 17 и МСФО 9 – Сравнителна информация в сила от 1 януари 2023 г., приети от ЕС.

- Изменения в МСС 1 Представяне на финансовите отчети: Класификация на пасивите като текущи и нетекущи, в сила не по-рано от 1 януари 2024 г., все още не са приети от ЕС
- Изменения на МСФО 16 Лизинг: Задължение по лизинг при продажба и обратен лизинг в сила не по-рано от 1 януари 2024 г. Все още не са приети от ЕС
- МСФО 14 „Отсрочени сметки при регулирани цени” в сила от 1 януари 2016 г., не са приети от ЕС

#### **4. Счетоводна политика**

##### **4.1. Общи положения**

Най-значимите счетоводни политики, прилагани при изготвянето на този индивидуален финансов отчет, са представени по-долу.

Финансовият отчет е изготвен при спазване на принципите за оценяване на всички видове активи, пасиви, приходи и разходи, съгласно МСФО. Базите за оценка са оповестени подробно по-нататък в счетоводната политика към финансовия отчет.

Следва да се отбележи, че при изготвянето на представения финансов отчет са използвани счетоводни оценки и допускания. Въпреки че те са базирани на информация, предоставена на ръководството към датата на изготвяне на финансовия отчет, реалните резултати могат да се различават от направените оценки и допускания.

##### **4.2. Представяне на индивидуалния финансов отчет**

Индивидуалния финансов отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети”. Дружеството представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В индивидуалния отчет за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството, прилага счетоводна политика ретроспективно; преизчислява ретроспективно позиции в индивидуалния финансов отчет или прекласифицира позиции във индивидуалния финансов отчет и това има съществен ефект върху информацията в индивидуалния отчет за финансовото състояние към началото на предходния период.

##### **4.3. Инвестиции в дъщерни предприятия**

Дъщерни предприятия са всички предприятия, които се намират под контрола на Дружеството. Налице е контрол, когато Дружеството е изложено на, или има права върху, променливата възвръщаемост от своето участие в предприятието, в което е инвестирано, и има възможност да окаже въздействие върху тази възвръщаемост посредством своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано. В индивидуалния финансов отчет на Дружеството, инвестициите в дъщерни предприятия се отчитат по себестойност.

Дружеството признава дивидент от дъщерно предприятие в печалбата или загубата в своите индивидуални финансови отчети, когато бъде установено правото му да получи дивидента.

##### **4.4. Сделки в чуждестранна валута**

Сделките в чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута на Дружеството по официалния обменен курс към датата на сделката (обявения фиксинг на Българска народна банка). Печалбите и загубите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута към края на отчетния период, се признават в печалбата или загубата.

Непаричните позиции, оценявани по историческа цена в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата на сделката (не са преоценени). Непаричните позиции, оценявани по справедлива стойност в чуждестранна валута, се отчитат по обменния курс към датата, на която е определена справедливата стойност.

Българският лев е фиксиран към еврото в съотношение 1 EUR = 1.95583 лв.

##### **4.5. Отчитане по сегменти**

Основната дейност на Дружеството се състои в отдаване на собствени или наети имоти на физически или юридически лица за дългосрочен период. Дружеството оперира само в този основен сегмент, от който реализира своите приходи.

#### **4.6. Приходи**

Приходите включват приходи от предоставяне на услуги, свързани с отдаване под наем на недвижими имоти, които са представени в пояснение 21.

Приходите се оценяват по справедлива стойност на полученото или подлежащото на получаване възнаграждение, като не се включват данък добавена стойност.

За да определи дали и как да признае други приходи в обхвата на МСФО 15, Дружеството използва следните 5 стъпки:

1. Идентифициране на договора с клиент
2. Идентифициране на задълженията за изпълнение
3. Определяне на цената на сделката
4. Разпределение на цената на сделката към задълженията за изпълнение
5. Признание на приходите, когато са удовлетворени задълженията за изпълнение.

Приходите се признават или в даден момент или с течение на времето, когато или докато Дружеството удовлетвори задълженията за изпълнение, прехвърляйки обещаните стоки или услуги на своите клиенти.

Дружеството признава като задължения по договор възнаграждение, получено по отношение на неудовлетворени задължения за изпълнение и ги представя като други задължения в индивидуалния отчет за финансовото състояние. По същия начин, ако Дружеството удовлетвори задължение за изпълнение, преди да получи възнаграждението, то признава в индивидуалния отчет за финансовото състояние или актив по договора, или вземане, в зависимост от това дали се изисква нещо друго освен определено време за получаване на възнаграждението.

##### **4.6.1. Приходи от наеми**

Услугите, предоставяни от Дружеството, включват отдаване под наем на собствени или наети имоти на физически или юридически лица за дългосрочен период.

Дружеството е обвързано с дългосрочни и краткосрочни договор за отдаване под наем на земи, офиси, сгради и пазарни обекти. Дружеството е обвързано с дългосрочни договори за предоставяне на наемни услуги. Приходите от наеми от предоставяне на инвестиционните имоти се признават месечно, на линейна база през целия срок на лизинговия договор.

##### **4.6.2. Приходи от лихви и дивиденди**

Приходите от лихви са свързани с предоставени заеми и договори за цесии. Те се отчитат текущо по метода на ефективната лихва.

Приходите от дивиденди се признават в момента на възникване на правото за получаване на плащането.

#### **4.7. Активи и пасиви по договори с клиенти**

Дружеството признава активи и/или пасиви по договор, когато една от страните по договора е изпълнила задълженията си в зависимост от връзката между дейността на предприятието и плащането от клиента. Дружеството представя отделно всяко безусловно право на възнаграждение като вземане. Вземане е безусловното право на предприятието да получи възнаграждение.

Пасиви по договор се признават в индивидуалния отчет за финансовото състояние, ако клиент заплаща възнаграждение или дружеството има право на възнаграждение, което е безусловно, преди да е прехвърлен контрола върху стоката или услугата.

Дружеството признава активи по договор, когато задълженията за изпълнение са удовлетворени и плащането не е дължимо от страна на клиента. Актив по договор е правото на предприятието да получи възнаграждение в замяна на стоките или услугите, които предприятието е прехвърлило на клиент.

Последващо Дружеството определя размера на обезценката за актив по договора в съответствие с МСФО 9 „Финансови инструменти“.

#### **4.8. Оперативни разходи**

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата при ползването на услугите или на датата на възникването им.

Дружеството отчита разходи, свързани с изпълнението на договорите за доставка на услуги свързани с отдаване на обекти под наем.

Следните оперативни разходи се отразяват като текущ разход в момента на възникването им:

- Общи и административни разходи (освен ако не са за сметка на клиента);
- Разходи, свързани с изпълнение на задължението;
- Разходи, за които предприятието не може да определи, дали са свързани с удовлетворено или неудовлетворено задължение за изпълнение.

#### **4.9. Разходи за лихви и разходи по заеми**

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Разходите по заеми основно представляват лихви по заемите на Дружеството. Всички разходи по заеми, които директно могат да бъдат отнесени към закупуването, строителството или производството на един отговарящ на условията актив, се капитализират през периода, в който се очаква активът да бъде завършен и приведен в готовност за използване или продажба. Останалите разходи по заеми следва да се признават като разход за периода, в който са възникнали, в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“.

#### **4.10. Репутация**

Репутацията представлява бъдещите икономически ползи, произтичащи от други активи, придобити в бизнес комбинация, които не са индивидуално идентифицирани и признати отделно. За целите на теста за обезценка репутацията се разпределя към всяка една единица, генерираща парични потоци, на Дружеството (или група от единици, генериращи парични потоци), която се очаква да има ползи от бизнес комбинацията, независимо от това дали други активи или пасиви на придобитото дружество са разпределени към тези единици. Репутацията се оценява по стойност на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка. Вижте пояснение 4.22 4.13 за информацията относно тестовете за обезценка.

При отписване на единица, генерираща парични потоци, съответната част от репутацията се включва в определянето на печалбата или загубата от отписването.

#### **4.11. Имоти, машини и съоръжения**

Имотите, машините и съоръженията се оценяват първоначално по себестойност, включваща цената на придобиване, както и всички преки разходи за привеждането на актива в работно състояние.

Последващото оценяване на имотите, машините и съоръженията се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, свързани с определен актив от имоти, машини и съоръжения, се прибавят към балансовата сума на актива, когато е вероятно Дружеството да има икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената ефективност на съществуващия актив. Всички други последващи разходи се признават за разход за периода, в който са направени.

Остатъчната стойност и полезният живот на имотите, машините и съоръженията се преценяват от ръководството към всяка отчетна дата.

Имоти, машини и съоръжения, придобити при условията на финансов лизинг, се амортизират на база на очаквания полезен срок на годност, определен посредством сравнение с подобни собствени активи на Дружеството, или на база на лизинговия договор, ако неговият срок е по-кратък.



Амортизацията на имоти, машини и съоръжения се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на отделните групи активи, както следва:

Машини	3 години
Транспортни средства	4 години
Стопански инвентар	6 години
Компютри	2 години
Други	6 години

Разходите за амортизация са включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи“.

Печалбата или загубата от продажбата на имоти, машини и съоръжения се определя като разлика между постъпленията от продажбата и балансовата стойност на актива и се признава в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Печалба/(загуба) от продажба на нетекущи активи“.

Избраният праг на същественост за имотите, машините и съоръженията на Дружеството е в размер на 700 лв.

#### **4.12. Лизинг**

##### **4.12.1. Дружеството като лизингополучател**

За всеки нов сключен договор Дружеството преценява дали той е или съдържа лизинг. Лизингът се определя като „договор или част от договор, който предоставя правото да се използва актив (базовият актив) за определен период от време в замяна на възнаграждение.“ За да приложи това определение, Дружеството извършва три основни преценки:

- дали договорът съдържа идентифициран актив, който или е изрично посочен в договора, или е посочен по подразбиране в момента, когато активът бъде предоставен за ползване
- Дружеството има правото да получава по същество всички икономически ползи от използването на актива през целия период на ползване, в рамките на определения обхват на правото му да използва актива съгласно договора
- Дружеството има право да ръководи използването на идентифицирания актив през целия период на ползване.

Дружеството оценява дали има правото да ръководи „как и с каква цел“ ще се използва активът през целия период на ползване.

##### **Оценяване и признаване на лизинг от дружеството като лизингополучател**

На началната дата на лизинговия договор Дружеството признава актива с право на ползване и пасива по лизинга в индивидуалния отчет за финансовото състояние. Активът с право на ползване се оценява по цена на придобиване, която се състои от размера на първоначалната оценка на пасива по лизинга, първоначалните преки разходи, извършени от Дружеството, оценка на разходите, които лизингополучателят ще направи за демонтаж и преместване на основния актив в края на лизинговия договор и всякакви лизингови плащания, направени преди датата на започване на лизинговия договор (минус получените стимули по лизинга).

Дружеството амортизира актива с право на ползване по линейния метод от датата на започване на лизинга до по-ранната от двете дати: края на полезния живот на актива с право на ползване или изтичане на срока на лизинговия договор. Дружеството също така преглежда активите с право на ползване за обезценка, когато такива индикатори съществуват.

На началната дата на лизинговия договор Дружеството оценява пасива по лизинга по настоящата стойност на лизинговите плащания, които не са изплатени към тази дата, дисконтирани с лихвения процент, заложен в лизинговия договор, ако този процент може да бъде непосредствено определен или диференциалния лихвен процент на Дружеството.

За да определи диференциалния лихвен процент, Дружеството използва годишен диференциален лихвен процент на кредити различни от овърдрафт на нефинансови предприятия, като при необходимост има надбавка отразяваща кредитния риск, свързан с Дружеството и коригиран допълнително поради специфичните условия на лизинговия договор, в т.ч. срок, държава, валута и обезпечения.

Лизинговите плащания, включени в оценката на лизинговото задължение, се състоят от фиксирани плащания (включително по същество фиксирани), променливи плащания въз основа на индекс или процент, суми, които се очаква да бъдат дължими от лизингополучателя по гаранциите за остатъчна стойност и плащания, произтичащи от опции, ако е достатъчно сигурно, че Дружеството ще упражни тези опции.

След началната дата пасивът по лизинга се намалява с размера на извършените плащания и се увеличава с размера на лихвата. Пасивът по лизинга се преоценява, за да отрази преоценките или измененията на лизинговия договор или да отрази коригираните фиксирани по същество лизингови плащания.

Когато задължението за лизинг се преоценява, съответната корекция се отразява в актива с право на ползване или се признава в печалбата или загубата, ако балансовата стойност на актива с право на ползване вече е намалена до нула.

Дружеството е избрало да отчита краткосрочните лизингови договори и лизинга на активи с ниска стойност, като използва практическите облекчения, предвидени в стандарта. Вместо признаване на активи с право на ползване и задължения по лизингови договори, плащанията във връзка с тях се признават като разход в печалбата или загубата по линейния метод за срока на лизинговия договор.

В индивидуалния отчет за финансовото състояние, активите с право на ползване са включени в имоти, машини и съоръжения, а задълженията по лизингови договори са представени на ред „Задължения по лизингови договори“.

#### **4.12.2. Дружеството като лизингодател**

Като лизингодател, Дружеството класифицира своите лизингови договори като оперативен лизинг.

Лизинговият договор се класифицира като договор за финансов лизинг, ако с него се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив, и като договор за оперативен лизинг, ако с него не се прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху основния актив.

Активите, отдадени по оперативни лизингови договори, се отразяват в индивидуалния отчет за финансовото състояние на Дружеството и се амортизират в съответствие с амортизационната политика, възприета по отношение на подобни активи на Дружеството, и изискванията на МСС 16 „Имоти, машини и съоръжения“ или МСС 38 „Нематериални активи“. Дружеството реализира приходи от наем по договори за оперативен лизинг на инвестиционните си имоти (вижте пояснение 21). Приходите от наем се признават на линейна база за срока на лизинговия договор.

Доходът от продажба на активите се включва в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период. Признаването на финансовия приход се основава на модел, отразяващ постоянен периодичен процент на възвращаемост върху остатъчната нетна инвестиция.

#### **4.13. Тестове за обезценка на репутация, инвестиционни и други имоти, машини и съоръжения**

При изчисляване на размера на обезценката Дружеството дефинира най-малката разграничима група активи, за която могат да бъдат определени самостоятелни парични потоци (единица, генерираща парични потоци). В резултат на това някои от активите подлежат на тест за обезценка на индивидуална база, а други - на база на единица, генерираща парични потоци. Репутацията е отнесена към единиците, генериращи парични потоци, които вероятно ще извличат ползи от съответната бизнес комбинация и които представляват най-ниското ниво в Дружеството, на което ръководството наблюдава репутацията.

Всички активи и единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка поне веднъж годишно. Всички други отделни активи или единици, генериращи парични потоци, се тестват за обезценка, когато събития или промяна в обстоятелствата индикират, че тяхната балансова стойност не може да бъде възстановена.

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци. Данните, използвани при тестването за обезценка, се базират на последния одобрен бюджет на Дружеството, коригиран при необходимост с цел елиминиране на ефекта от бъдещи реорганизации и значителни подобрения на активи. Дисконтовите фактори се определят за всяка отделна единица, генерираща парични потоци, и отразяват съответния им рисков профил, оценен от ръководството на Дружеството.

Загубите от обезценка на единица, генерираща парични потоци, се разпределят в намаление на балансовата стойност първо на репутацията, отнасяща се към тази единица, и след това на останалите активи от единицата, пропорционално на балансовата им стойност. С изключение на репутацията за всички други активи на Дружеството ръководството преценява последващо дали съществуват индикации за това, че загубата от обезценка, призната в предходни години, може вече да не съществува или да е намалена. Обезценка, призната в предходен период, се възстановява, ако възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, надвишава нейната балансова стойност.

#### **4.14. Инвестиционни имоти**

Дружеството отчита като инвестиционни имоти земи и сгради, които се държат за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на капитала, по модела на цената на придобиване.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по себестойност, включваща покупната цена и всички разходи, които са пряко свързани с инвестиционния имот, например хонорари за правни услуги, данъци по прехвърляне на имота и други разходи по сделката.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти се отчитат по тяхната себестойност, намалена с всички натрупани амортизации и загуби от обезценка.

Последващите разходи, свързани с инвестиционни имоти, които вече са признати във индивидуалния финансов отчет на Дружеството, се прибавят към балансовата стойност на имотите, когато е вероятно Дружеството да получи бъдещи икономически ползи, надвишаващи първоначално оценената стойност на съществуващите инвестиционни имоти. Всички други последващи разходи се признават за разход в периода, в който са възникнали.

Дружеството отписва инвестиционните си имоти при продажбата им или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не се очакват никакви икономически изгоди от тяхното освобождаване. Печалбите или загубите, възникващи от изваждането им от употреба или тяхната продажба, се признават в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход и се определят като разлика между нетните постъпления от освобождаването на актива и балансовата му стойност.

Амортизацията на инвестиционните имоти се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен живот на сградите, който е 100 години.

Приходите от наем и оперативните разходи, свързани с инвестиционни имоти, се представят в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход съответно на ред „Приходи от услуги, свързани с имоти“, ред „Разходи за външни услуги“, и „Други разходи“ се признават, както е описано в пояснение 4.6.1 и пояснение 4.8.

#### **4.15. Финансови инструменти**

##### **4.15.1. Признаване и отписване**

Финансовите активи и финансовите пасиви се признават, когато Дружеството стане страна по договорните условия на финансовия инструмент.

Финансовите активи се отписват, когато договорните права върху паричните потоци от финансовия актив изтичат или когато финансовият актив и по същество всички рискове и изгоди се прехвърлят.

Финансовите пасиви се отписват, когато задължението, посочено в договора, е изпълнено, е отменено или срокът му е изтекъл.

#### **4.15.2. Класификация и първоначално оценяване на финансови активи**

Първоначално финансовите активи се отчитат по справедлива стойност, коригирана с разходите по сделката, с изключение на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата и търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент. Първоначалната оценка на финансовите активи по справедлива стойност през печалбата или загубата не се коригира с разходите по сделката, които се отчитат като текущи разходи. Първоначалната оценка на търговските вземания, които не съдържат съществен финансов компонент представлява цената на сделката съгласно МСФО 15.

В зависимост от начина на последващо отчитане, финансовите активи се класифицират в една от следните категории:

- дългови инструменти по амортизирана стойност;
- финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с или без рекласификация в печалбата или загубата в зависимост дали са дългови или капиталови инструменти.

Класификацията на финансовите активи се определя на базата на следните две условия:

- бизнес моделът на Дружеството за управление на финансовите активи;
- характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив.

Всички приходи и разходи, свързани с финансовите активи, които са признати в печалбата и загубата, се включват във финансови разходи, финансови приходи или други финансови позиции с изключение на обезценката на търговските вземания, която се представя на ред други разходи в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход.

#### **4.15.3. Последващо оценяване на финансовите активи**

Процентите на очакваните кредитни загуби се основават на историческата информация за постъпленията по вземанията за период от 60 месеца преди 31 декември 2023 г. или съответно на 1 януари 2023 г., както и на съответните исторически кредитни загуби, настъпили през този период. Историческите стойности на загубите се коригират, за да отразяват текущата и прогнозната информация за макроикономическите фактори, които влияят върху способността на клиентите да уреждат задълженията си към Дружеството.

#### **Финансови активи по амортизирана стойност**

Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако активите изпълняват следните критерии и не са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата и загубата:

- дружеството управлява активите в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансовите активи и да събира техните договорни парични потоци;
- съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Тази категория включва недеривативни финансови активи като заеми и вземания по договори за цесия, които не се котират на активен пазар. След първоначалното признаване те се оценяват по амортизирана стойност с използване на метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен. Дружеството класифицира в тази категория парите и паричните еквиваленти, търговските и другите вземания.

- **Търговски вземания**

Търговските вземания са суми, дължими от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в обичайния ход на стопанската дейност. Обикновено те се дължат за уреждане в кратък срок и

следователно са класифицирани като текущи. Търговските вземания се признават първоначално в размер на безусловното възнаграждение, освен ако съдържат значителни компоненти на финансиране. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги оценява по амортизирана стойност, като използва метода на ефективната лихва. Дисконтиране не се извършва, когато ефектът от него е несъществен.

#### **Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата**

Финансови активи, за които не е приложим бизнес модел „държани за събиране на договорните парични потоци“ или бизнес модел „държани за събиране и продажба“, както и финансови активи, чиито договорни парични потоци не са единствено плащания на главница и лихви, се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Промените в справедливата стойност на активите в тази категория се отразяват в печалбата и загубата. Справедливата стойност на финансовите активи в тази категория се определя чрез котирани цени на активен пазар или чрез използване на техники за оценяване, в случай че няма активен пазар.

#### **4.15.4. Обезценка на финансовите активи**

Изискванията за обезценка съгласно МСФО 9 използват информация, ориентирана към бъдещето, за да признаят очакваните кредитни загуби – моделът за „очакваните кредитни загуби“.

Инструментите, които попадат в обхвата на новите изисквания, включват заеми и други дългови финансови активи, оценявани по амортизирана стойност, търговски вземания, активи по договори, признати и оценявани съгласно МСФО 15, както и кредитни ангажменти и някои договори за финансова гаранция (при емитента), които не се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Признаването на кредитни загуби вече не зависи от настъпването на събитие с кредитна загуба. Вместо това Дружеството разглежда по-широк спектър от информация при оценката на кредитния риск и оценяването на очакваните кредитни загуби, включително минали събития, текущи условия, разумни и поддържащи прогнози, които влияят върху очакваната събираемост на бъдещите парични потоци на инструмента.

При прилагането на този подход, насочен към бъдещето, се прави разграничение между:

- финансови инструменти, чието кредитното качество не се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или имат нисък кредитен риск (Фаза 1)
- и
- финансови инструменти, чието кредитното качество се е влошило значително спрямо момента на първоначалното признаване или на които кредитния риск не е нисък (Фаза 2)
- „Фаза 3“ обхваща финансови активи, които имат обективни доказателства за обезценка към отчетната дата. Нито един от финансовите активи на Дружеството не попада в тази категория.

12-месечни очаквани кредитни загуби се признават за първата категория, докато очакваните загуби за целия срок на финансовите инструменти се признават за втората категория. Очакваните кредитни загуби се определят като разликата между всички договорни парични потоци, които се дължат на Дружеството и паричните потоци, които тя действително очаква да получи („паричен недостиг“). Тази разлика е дисконтирана по първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент).

Изчисляването на очакваните кредитни загуби се определя на базата на вероятностно претеглената приблизителна оценка на кредитните загуби през очаквания срок на финансовите инструменти.

#### **Търговски вземания**

Дружеството използва опростен подход при отчитането на търговските вземания и признава загуба от обезценка като очаквани кредитни загуби за целия срок. Те представляват

очакваният недостиг в договорните парични потоци, като се има предвид възможността за неизпълнение във всеки момент от срока на финансовия инструмент. Дружеството използва своя натрупан опит, информация в дългосрочен план, за да изчисли очакваните кредитни загуби чрез разпределянето на използвайки матрица на провизиите.

Дружеството обезценява със 76.44% стойностите, които са с изтекъл срок от 31 до 60 дни, със 76.44% - стойностите, които са с изтекъл срок между 61 и 90 дни, с 76.44% - стойностите, които са с изтекъл срок от 91 до 180 дни и с 100% стойности с изтекъл срок над 180 дни. Значителната част от търговските вземания се събират преди падеж.

#### **Значително увеличение на кредитния риск**

Очакваните кредитни загуби се измерват като коректив, равен на 12-месечни очаквани кредитни загуби за активи във фаза 1, или очаквани кредитни загуби за целия срок на актива от фаза 2 или фаза 3. Активът преминава към фаза 2, когато кредитният му риск се е увеличил значително от първоначалното признаване. МСФО 9 не дефинира какво представлява значително увеличение на кредитния риск. При оценката дали кредитният риск на даден актив се е увеличил значително, Дружеството взема предвид качествената и количествената разумна и подкрепяща бъдеща информация.

#### **4.15.5. Класификация и оценяване на финансовите пасиви**

Финансовите пасиви на Дружеството включват получени заеми, задължения по лизингови договори, търговски и други финансови задължения.

Финансовите пасиви се оценяват първоначално по справедлива стойност и, където е приложимо, се коригират по отношение на разходите по сделката, освен ако Дружеството не е определило даден финансов пасив като оценяван по справедлива стойност през печалбата и загубата.

Финансовите пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва, с изключение на деривативи и финансови пасиви, които са определени за оценяване по справедлива стойност през печалбата или загубата (с изключение на деривативни финансови инструменти, които са определени и ефективни като хеджиращ инструмент).

Всички разходи свързани с лихви и, ако е приложимо, промени в справедливата стойност на инструмента, които се отчитат в печалбата или загубата, се включват във финансовите разходи или финансовите приходи.

#### **4.16. Данъци върху дохода**

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущи данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал.

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на индивидуалния финансов отчет. Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата в индивидуалния финансов отчет. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки и на данъчните закони, които са в сила към края на отчетния период.

Отсрочените данъци се изчисляват по пасивния метод за всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа. Отсрочен данък не се предвижда при първоначалното признаване на репутация или при първоначалното признаване на актив или пасив, освен ако съответната транзакция не е бизнес комбинация или засяга данъчната или счетоводната печалба. Отсрочени данъци за временни разлики, свързани с акции в дъщерни и съвместни предприятия не се предвиждат, ако обратното проявление на тези временни разлики се контролира от Дружеството и е вероятно то да не настъпи в близко бъдеще.

Отсрочените данъчни активи и пасиви не се дисконтират. При тяхното изчисление се използват данъчни ставки, които се очаква да бъдат приложими за периода на реализацията им, при

условие че те са влезли в сила или е сигурно, че ще влезнат в сила, към края на отчетния период.

Отсрочените данъчни пасиви се признават в пълен размер.

Отсрочени данъчни активи се признават, само ако съществува вероятност те да бъдат усвоени чрез бъдещи облагаеми доходи. Относно преценката на ръководството за вероятността за възникване на бъдещи облагаеми доходи, чрез които да се усвоят отсрочени данъчни активи.

Отсрочени данъчни активи и пасиви се компенсират, само когато Дружеството има право и намерение да компенсира текущите данъчни активи или пасиви от същата данъчна институция.

Промяната в отсрочените данъчни активи или пасиви се признава като компонент от данъчния приход или разход в печалбата или загубата, освен ако те не са свързвани с позиции, признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал, при което съответният отсрочен данък се признава в другия всеобхватен доход или в собствения капитал.

#### **4.17. Пари и парични еквиваленти**

Парите и паричните еквиваленти се състоят от наличните пари в брой, парични средства по банкови сметки, които са лесно обръщаеми в конкретни парични суми и съдържат незначителен риск от промяна в стойността си.

#### **4.18. Собствен капитал**

Акционерният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на емитираните акции.

Законовите резерви включват разпределяните суми от текущия финансов резултат в съответствие с изискванията на Търговския закон, приложими за акционерни дружества.

Премийният резерв включва премии, получени при първоначалното емитиране на собствен капитал (акции). Всички разходи по сделки, свързани с емитиране на акции, са приспаднати от внесенния капитал, нетно от данъчни облекчения.

Неразпределената печалба включва текущия финансов резултат и неразпределените печалби и натрупани загуби от предходни периоди.

#### **4.19. Пенсионни и краткосрочни възнаграждения на служителите**

Дружеството отчита краткосрочни задължения по компенсируеми отпуски, възникнали поради неизползван платен годишен отпуск в случаите, в които се очаква той да бъдат ползван в рамките на 12 месеца след датата на отчетния период, през който наетите лица са положили труда, свързан с тези отпуски. Краткосрочните задължения към персонала включват надници, заплати и социални осигуровки.

Дружеството не е разработвало и не прилага планове за възнаграждения на служителите след напускане.

Краткосрочните доходи на служителите, включително и полагаемите се отпуски, са включени в текущите пасиви на ред „Пенсионни и други задължения към персонала и осигурителни институции“ по недисконтирана стойност, която Дружеството очаква да изплати.

#### **4.20. Провизии, условни пасиви и условни активи**

Провизиите се признават, когато има вероятност сегашни задължения в резултат от минало събитие да доведат до изходящ поток на ресурси от Дружеството и може да бъде направена надеждна оценка на сумата на задължението. Възможно е срочността или сумата на изходящия паричен поток да е несигурна. Сегашно задължение се поражда от наличието на правно или конструктивно задължение вследствие на минали събития. Провизиите за реструктуриране се признават само ако е разработен и приложен подробен формален план за реструктуриране или ръководството е обявило основните моменти на плана за реструктуриране пред тези, които биха били засегнати. Провизии за бъдещи загуби от дейността не се признават.

Сумата, която се признава като провизия, се изчислява на база най-надеждната оценка на разходите, необходими за уреждане на сегашно задължение към края на отчетния период, като се вземат в предвид рисковете и несигурността, свързани със сегашното задължение. Когато съществуват редица подобни задължения, вероятната необходимост от изходящ поток за

погасяване на задължението се определя, като се отчете групата на задълженията като цяло. Провизиите се дисконтират, когато ефектът от времевите разлики в стойността на парите е значителен.

Обезщетения от трети лица във връзка с дадено задължение, за които Дружеството е сигурно, че ще получи, се признават като отделен актив. Този актив може и да не надвишава стойността на съответната провизия.

Провизиите се преразглеждат към края на всеки отчетен период и стойността им се коригира, за да се отрази най-добрата приблизителна оценка.

В случаите, в които се счита, че е малко вероятно да възникне изходящ поток на икономически ресурси в резултат на текущо задължение, пасив не се признава. Условните пасиви следва да се оценяват последващо по по-високата стойност между описаната по-горе сравнима провизия и първоначално признатата сума, намалена с натрупаната амортизация.

Вероятни входящи потоци на икономически ползи, които все още не отговарят на критериите за признаване на актив, се смятат за условни активи.

#### **4.21. Значими преценки на ръководството при прилагане на счетоводната политика**

Значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството, които оказват най-съществено влияние върху индивидуалния финансов отчет, са описани по-долу. Основните източници на несигурност при използването на приблизителните счетоводни оценки са описани в пояснение 4.22.

##### **4.21.1. Приходи за бъдещи периоди**

Дружеството е обвързано с дългосрочни договори за представяне на вещно право на ползване за период средно от 10 години. Като приход за бъдещи периоди се признава частта, която се отнася за периодите след 31 декември 2023 г. и се признава като текущ приход през периода, в който са предоставени услугите. Отчитането на приходите се базира на условията на договора и ръководството смята, че приходите следва да се признават съгласно фактически извършените услуги и разпределението им по години.

##### **4.21.2. Отсрочени данъчни активи**

Оценката на вероятността за бъдещи облагаеми доходи за усвояването на отсрочени данъчни активи се базира на последната одобрена бюджетна прогноза, коригирана относно значими необлагаеми приходи и разходи и специфични ограничения за пренасяне на неизползвани данъчни загуби или кредити. Ако надеждна прогноза за облагаем доход предполага вероятното използване на отсрочен данъчен актив особено в случаи, когато активът може да се употреби без времево ограничение, тогава отсроченият данъчен актив се признава изцяло. Признаването на отсрочени данъчни активи, които подлежат на определени правни или икономически ограничения или несигурност, се преценява от ръководството за всеки отделен случай на базата на специфичните факти и обстоятелства.

##### **4.21.3. Срок на лизинговите договори**

При определяне на срока за лизинговите договори, ръководството взема предвид всички факти и обстоятелства, които създават икономически стимул да упражняват опция за удължаване или не упражняват опция за прекратяване. Опциите за удължаване (или периодите след опциите за прекратяване) са включени в срока на лизинга само ако е достатъчно сигурно, че лизинговият договор е удължен (или не е прекратен).

#### **4.22. Несигурност на счетоводните приблизителни оценки**

При изготвянето на индивидуалния финансов отчет ръководството прави редица предположения, оценки и допускания относно признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи. Действителните резултати могат да се различават от предположенията, оценките и допусканията на ръководството и в редки случаи съответстват напълно на предварително оценените резултати.

При изготвянето на представения индивидуален финансов отчет значимите преценки на ръководството при прилагането на счетоводните политики на Дружеството и основните източници на несигурност на счетоводните приблизителни оценки не се различават от тези,



оповестени в годишния индивидуален финансов отчет на Дружеството към 31 декември 2022 г., с изключение на промените в приблизителната оценка на задълженията за разходи за данъци върху дохода и новоприетия МСФО 16.

Информацията относно съществените предположения, оценки и допускания, които оказват най-значително влияние върху признаването и оценяването на активи, пасиви, приходи и разходи е представена по-долу.

#### **4.22.1. Обезценка на нефинансови активи и репутация**

За загуба от обезценка се признава сумата, с която балансовата стойност на даден актив или единица, генерираща парични потоци, превишава възстановимата им стойност, която е по-високата от справедливата стойност, намалена с разходите по продажба на даден актив, и неговата стойност в употреба. За да определи стойността в употреба, ръководството на Дружеството изчислява очакваните бъдещи парични потоци за всяка единица, генерираща парични потоци, и определя подходящия дисконтов фактор с цел калкулиране на настоящата стойност на тези парични потоци (вж. пояснение 4.13). При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци ръководството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Действителните резултати могат да се различават и да наложат значителни корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

В повечето случаи при определянето на приложимия дисконтов фактор се прави оценка на подходящите корекции във връзка с пазарния риск и рисковите фактори, които са специфични за отделните активи.

#### **4.22.2. Полезен живот на амортизируеми активи**

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период. Към 31 декември 2023 г. ръководството определя полезния живот на активите, които представлява очакваният срок на ползване на активите от Дружеството. Преносните стойности на активите са анализирани в пояснения 6 и 8. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване.

#### **4.22.3. Измерване на очакваните кредитни загуби**

Кредитните загуби представляват разликата между всички договорни парични потоци, дължими на Дружеството и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи. Очакваните кредитни загуби са вероятностно претеглена оценка на кредитните загуби, които изискват преценката на Дружеството. Очакваните кредитни загуби са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент (или с коригирания спрямо кредита ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка)

#### **4.22.4. Оценяване по справедлива стойност**

Ръководството използва техники за оценяване на справедливата стойност на финансови инструменти (при липса на котирани цени на активен пазар). При прилагане на техники за оценяване ръководството използва в максимална степен пазарни данни и предположения, които пазарните участници биха възприели при оценяването на даден инструмент. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

#### **4.22.5. Лизингови договори - определяне на подходящия дисконтов процент за оценка на лизинговите задължения**

Когато Дружеството не може лесно да определи лихвения процент, включен в лизинга, използва своя диференциален лихвен процент (IBR) за определяне на стойността на лизинговите задължения. IBR е лихвеният процент, който Дружеството би трябвало да плати, за да вземе заем за подобен срок и с подобна гаранция, за да получи средствата, необходими за придобиването на актив с подобна стойност и характеристики на актива с право на ползване, в подобна икономическа среда. Следователно IBR отразява това, което Дружеството „би трябвало да плати“, което изисква оценка, когато няма налични наблюдаеми лихвени проценти (например за дъщерни дружества, които не сключват сделки за финансиране) или когато те

трябва да бъдат коригирани, за да отразят срокът и условията на лизинга. Дружеството оценява IBR, като използва налични данни (като пазарни лихвени проценти), когато са налични, и се изисква да направи определени специфични за предприятието оценки (като например кредитен рейтинг на дружество).

## 5. Репутация

Репутацията на Дружеството е реализирана през 2010 г. в резултат на сливането на четири дружества: Бизнес Център Летище София ЕООД, Слънчеви Лъчи Актив ЕООД, Имоти Наеми Обслужване ЕООД и Велграф Асет Мениджмънт ЕАД. Велграф Асет Мениджмънт АД е регистрирано в Търговския Регистър към Агенцията по вписванията на 10 март 2010 г.

Репутацията се отнася основно до очакваната синергия и други ползи от комбинирането на активите и дейността на четирите дружества, участващи в сливането. Репутацията не е призната за данъчни цели.

Нетната стойност на репутацията може да бъде анализирана както следва:

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
В началото на периода	37 767	37 767
<b>Към 31 декември</b>	<b>37 767</b>	<b>37 767</b>

МСФО изисква репутацията да се тества за обезценка поне веднъж годишно. Върху теста за обезценка могат да повлияят следните фактори:

- загуба на ключов персонал, която не е временна;
- тестването за отписване или обезценка на значителна група активи;
- значителен спад в цената на акциите на предприятието, който може да доведе до това балансовата стойност на нетните активи на предприятието да надвишава неговата пазарна капитализация.

При определянето на стойността в употреба на обекта, генериращ парични потоци, ръководството на дружеството няма информация за други възможни промени, които биха довели до корекции на ключови оценки. Оценката на възстановимата стойност е чувствителна по отношение на използвания дисконтов фактор и други използвани предположения.

## 6. Имоти, машини и съоръжения

Балансовата стойност на имотите, машините и съоръженията може да бъде анализирана както следва:

	<b>Машини и съоръже ния</b>	<b>Транспортни средства</b>	<b>Компютърно оборудване</b>	<b>Стопански инвентар</b>	<b>Активи с право на ползване</b>	<b>Други</b>	<b>Общо</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
<b>Отчетна стойност</b>							
Салдо към 1 януари 2023 г.	6 300	39	660	2 073	635	526	10 233
Новопридобити активи	-	-	7	-	-	-	7
Изменение на активи с право на ползване	-	-	-	-	120	-	120
Салдо към 31 декември 2023 г.	6 300	39	667	2 073	755	526	10 360
<b>Амортизация</b>							
Салдо към 1 януари 2023 г.	(6 273)	(35)	(652)	(2 073)	(444)	(526)	(10 003)
Амортизация	(10)	(2)	(7)	-	(96)	-	(115)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(6 283)	(37)	(659)	(2 073)	(540)	(526)	(10 118)
<b>Балансова стойност към 31 декември 2023 г.</b>	<b>17</b>	<b>2</b>	<b>8</b>	<b>-</b>	<b>215</b>	<b>-</b>	<b>242</b>

	Машини и съоръже ния	Транспортни средства	Компютърно оборудване	Стопански инвентар	Активи с право на ползване	Други	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<b>Отчетна стойност</b>							
Салдо към 1 януари 2022 г.	6 271	39	655	2 073	503	526	10 067
Новопридобити активи	29	-	5	-	-	-	34
Изменение на активи с право на ползване	-	-	-	-	132	-	132
Салдо към 31 декември 2022 г.	6 300	39	660	2 073	635	526	10 233
<b>Амортизация</b>							
Салдо към 1 януари 2022 г.	(6 266)	(33)	(649)	(2 073)	(348)	(525)	(9 894)
Амортизация	(7)	(2)	(3)	-	(96)	(1)	(109)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(6 273)	(35)	(652)	(2 073)	(444)	(526)	(10 003)
<b>Балансова стойност към 31 декември 2022 г.</b>	<b>27</b>	<b>4</b>	<b>8</b>	<b>-</b>	<b>191</b>	<b>-</b>	<b>230</b>

Всички разходи за амортизация се включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация на нефинансови активи”.

Дружеството не е заложило имоти, машини и съоръжения като обезпечение по свои задължения. Дружеството няма договорно задължение за закупуване на активи.

Към 31 декември 2023 г. не е имало съществени договорни задължения във връзка със закупуване на имоти, машини и съоръжения.

Активите с право на ползване са включени в нетната балансова стойност на имоти, машини и съоръжения както следва:

	Сгради	Транспортни средства	Общо активи с право на ползване
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<b>Брутна балансова стойност</b>			
Салдо към 1 януари 2023 г.	609	26	635
Изменение на активи с право на ползване	120	-	120
Салдо към 31 декември 2023 г.	729	26	755
<b>Амортизация</b>			
Салдо към 1 януари 2023 г.	(418)	(26)	(444)
Амортизация	(96)	-	(96)
Салдо към 31 декември 2023 г.	(514)	(26)	(540)
<b>Балансова стойност към 31 декември 2023 г.</b>	<b>215</b>	<b>-</b>	<b>215</b>

	Сгради	Транспортни средства	Общо активи с право на ползване
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<b>Брутна балансова стойност</b>			
Салдо към 1 януари 2022 г.	477	26	503

Изменение на активи с право на ползване	132	-	132
Салдо към 31 декември 2022 г.	609	26	635
<b>Амортизация</b>			
Салдо към 1 януари 2022 г.	(322)	(26)	(348)
Амортизация	(96)	-	(96)
Салдо към 31 декември 2022 г.	(418)	(26)	(444)
<b>Балансова стойност към 31 декември 2022 г.</b>	<b>191</b>	<b>-</b>	<b>191</b>

## 7. Инвестиции в дъщерни предприятия

Дружеството има следните инвестиции в дъщерни предприятия:

Име на дъщерното предприятие	Страна на учредяване	Основна дейност	2023	Участие	2022	Участие
			хил. лв.	%	хил. лв.	%
Балкан Риъл Истейт Девелопмент – ДООЕЛ, Скопие	Македония	Отдаване и управление на собствени недвижими имоти или имоти взети под наем /лизинг/	10	100%	10	100%
Прайм Мол Русе ЕООД	България	Отдаване и управление на собствени недвижими имоти	18 880	100%	18 880	100%
И Ар Джи Капитал – 3 АДСИЦ	България	Секюритизация на имоти	8 055	81.60%	8 044	81.50%
Манастирски рид Парк ЕООД	България	Консултантски услуги	801	100%	801	100%
			<u>27 746</u>		<u>27 735</u>	

Инвестициите в дъщерни предприятия са отразени в индивидуалния финансов отчет на „Велграф Асет Мениджмънт“ АД по метода на себестойността.

През месец декември 2022 г. са закупени 100% от дяловете на дружество – Манастирски рид Парк ЕООД.

През август 2021 г. Дружеството придобива право на контрол, след търгово изкупуване на акции над „И Ар Джи Капитал – 3“ АДСИЦ.

През 2023 г. „Велграф Асет Мениджмънт“ АД не е получавало дивиденди от дъщерните дружества.

По договори за банков кредит е учреден особен залог на 1 590 000 бр. акции от капитала на И Ар Джи Капитал АДСИЦ. (Пояснение 16.2) По репо сделки са предоставени 105 650 бр. акции от капитала на И Ар Джи Капитал АДСИЦ. (Пояснение 19).

Дружеството няма условни задължения или други поети ангажименти, свързани с инвестиции в дъщерни дружества.

## 8. Инвестиционни имоти

Инвестиционните имоти на Дружеството включват имоти, които се намират в следните населени места: София, Генерал Тошево, Тервел, Провадия, Шабла, Добрич, Силистра, Балчик, Разлог, Търговище, Бургас, Велико Търново, Нова Загора, Хасково, Ловеч, Разград, Русе, Варна, Шумен, Пловдив, Монтана. Тези имоти се използват за отдаване под наем.

Промените в балансовите стойности, отразени в индивидуалния отчет за финансовото състояние, могат да бъдат представени както следва:

	Земи	Сгради	Разходи за придобиване и подобрения	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<b>Салдо към 01 януари 2023 г.</b>	<b>32 111</b>	<b>57 610</b>	<b>515</b>	<b>90 236</b>
Новопридобити активи чрез покупка	-	876	4	880
<b>Салдо към 31 декември 2023 г.</b>	<b>32 111</b>	<b>58 486</b>	<b>519</b>	<b>91 116</b>

#### Амортизация

Салдо към 01 януари 2023 г.	-	(16 483)	-	(16 483)
Амортизация	-	(576)	-	(576)
<b>Салдо към 31 декември 2023 г.</b>	<b>-</b>	<b>(17 059)</b>	<b>-</b>	<b>(17 059)</b>

#### Балансова стойност към 31 декември 2023 г.

<b>32 111</b>	<b>41 427</b>	<b>519</b>	<b>74 057</b>
---------------	---------------	------------	---------------

	Земи	Сгради	Разходи за придобиване и подобрения	Общо
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
<b>Салдо към 01 януари 2022 г.</b>	<b>31 892</b>	<b>57 610</b>	<b>514</b>	<b>90 016</b>
Новопридобити активи чрез покупка	219	-	1	220
<b>Салдо към 31 декември 2022г.</b>	<b>32 111</b>	<b>57 610</b>	<b>515</b>	<b>90 236</b>

#### Амортизация

Салдо към 01 януари 2022 г.	-	(15 906)	-	(15 906)
Амортизация	-	(577)	-	(577)
<b>Салдо към 31 декември 2022г.</b>	<b>-</b>	<b>(16 483)</b>	<b>-</b>	<b>(16 483)</b>

#### Балансова стойност към 31 декември 2022 г.

<b>32 111</b>	<b>41 127</b>	<b>515</b>	<b>73 753</b>
---------------	---------------	------------	---------------

Инвестиционните имоти са отдадени под наем по договори за оперативен лизинг и договори за учредяване на възмездно вещно право на ползване, оповестени по-долу. Приходите от наеми за 2023 г., възлизащи на 6 653 хил. лв. (за 2022 г.: 6 932 хил. лв.), са включени в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Приходи от услуги, свързани с имоти”. Не са признавани условни наеми. Преките оперативни разходи са отчетени на ред „Разходи за външни услуги”, пояснение 24.

Инвестиционни имоти с балансова стойност към 31.12.2023 г. в размер на 17 344 хил. лв. са отдадени под наем по договори за учредяване на възмездно вещно право на ползване със срок средно за десет години.

Бъдещите минимални лизингови постъпления са представени, както следва:

	Дължими минимални лизингови постъпления			Общо
	До 1 Година	От 1 до 5 години	Над 5 години	
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Към 31 декември 2023 г.	4 263	5 212	1 040	10 515
Към 31 декември 2022 г.	4 524	6 949	1 124	12 597

Най-значимите договори за отдаване под наем на инвестиционни имоти, са следните:

- договор за наем на административна сграда и кинозалон, находящи се в гр. София, м. „Летищен комплекс”, бул. Брюксел 1. Договорът е с крайна дата на 31 декември 2018 г. и се подновява всяка година за още една;
- договор за наем на търговски обект, находящ се в гр. Шумен. Договорът е с крайна дата на 1 октомври 2024 г.;
- договор за наем на Административно делова сграда, находяща се в гр. София, ул. Фредерик Жолио Кюри 20. Обектите се отдават на различни наематели със срок, за около година;
- договор за наем на търговски обект, находящ се в гр. Балчик. Договорът е с крайна дата на 31 декември 2024 г.;
- договор за наем на обект, находящ се в гр. Варна, ул. Тролейна 12. Имотът представлява сграда с офиси под наем, както и автошкола, полигон, автомивка. Договорите са с различни наематели, за различни срокове.
- договор за наем на складове в с. Рогош. Договорите са с крайна дата на 31 декември 2021 г. и се подновява всяка година за още една;
- договор за наем на подпокривно пространство на административна сграда на бул. Брюксел 1. Договорът е безсрочен.
- договори за наем на банкови офиси из цялата страна, сключени през 2020 г. със краен срок 2025 г.

През 2023 г. Дружеството е придобило инвестиционен имот – Винарска изба –Виненка, село Крамолин, обл. Севлиево.

През 2022 г. Дружеството е придобило инвестиционен имот – Урбанизиран поземлен имот, находящ се в гр. Пловдив, ул. Бетовен № 5 с площ 506 кв.м.

Отделно от това в разходи за придобиване и подобрения, които към 31.12.2023 г. са в размер на 519 хил. лв. Дружеството отчита разходи, свързани с изграждането на жилищен комплекс в гр. Варна, който ще бъде с обща застроена площ от 62 417 кв.м. Планира се строителството да приключи през 2024 г., когато комплексът да влезе в експлоатация и регулиране на УПИ с разрешителни за строеж на УПИ гр. София, р-н Слатина, Летищен комплекс.

Балансовата стойност на инвестиционните имоти, заложен като обезпечение по банкови заеми е представена, както следва:

	<b>Сгради</b>
	<b>хил. лв.</b>
Балансова стойност към 31.12.2022 г.	48 471
Балансова стойност към 31.12.2023 г.	47 986

Пояснение 16 предоставя информацията относно заеми на Дружеството.

## 9. Отсрочени данъчни пасиви

Отсрочените данъци възникват в резултат на временни разлики и могат да бъдат представени като следва:

Отсрочени данъчни пасиви /(активи)	1 януари 2023 хил. лв.	Признати в печалбата или загубата хил. лв.	31 декември 2023 хил. лв.
<b>Нетекущи активи</b>			
Инвестиционни имоти, имоти, машини и съоръжения и други активи от бизнескомбинация	1 965	-	1 965
<b>Текущи активи</b>			
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност	(115)	-	(115)
Краткосрочни финансови активи	(311)	-	(311)

Търговски и други вземания	(452)	-	(452)
<b>Нетекущи пасиви</b>			
Пенсионни и други задължения към персонала	(1)	-	(1)
<b>Текущи пасиви</b>			
Пенсионни и други задължения към персонала	(1)	-	(1)
	<b>1 085</b>	<b>-</b>	<b>1 085</b>
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(880)		(880)
Отсрочени данъчни пасиви	1 965		1 965
<b>Нетно отсрочени данъчни пасиви</b>	<b>1 085</b>		<b>1 085</b>

Отсрочените данъци за 2022 г. могат да бъдат обобщени, както следва:

Отсрочени данъчни пасиви /(активи)	1 януари 2022 хил. лв.	Признати в печалбата или загубата хил. лв.	31 декември 2022 хил. лв.
<b>Нетекущи активи</b>			
Инвестиционни имоти, имоти, машини и съоръжения и други активи от бизнескомбинация	1 859	106	1 965
<b>Текущи активи</b>			
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност	(67)	(48)	(115)
Краткосрочни финансови активи	(260)	(51)	(311)
Търговски и други вземания	(397)	(55)	(452)
<b>Нетекущи пасиви</b>			
Пенсионни и други задължения към персонала	(1)	-	(1)
<b>Текущи пасиви</b>			
Пенсионни и други задължения към персонала	(2)	1	(1)
	<b>1 132</b>	<b>(47)</b>	<b>1 085</b>
Признати като:			
Отсрочени данъчни активи	(727)		(880)
Отсрочени данъчни пасиви	1 859		1 965
<b>Нетно отсрочени данъчни пасиви</b>	<b>1 132</b>		<b>1 085</b>

Всички отсрочени данъчни активи и пасиви са включени в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

## 10. Краткосрочни финансови активи

Краткосрочните финансови активи през представените отчетни периоди включват:

Пояснение	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Дългови инструменти по амортизирана стойност		
Вземания по договори за цесии	24 306	24 186
Коректив за очаквани кредитни загуби	(2 065)	(2 065)
Балансова стойност на дългови инструменти по амортизирана стойност	<b>22 241</b>	<b>22 121</b>
Предоставени заеми	7 909	6 982
Коректив за очаквани кредитни загуби	(368)	(368)
Балансова стойност на предоставени заеми	<b>7 541</b>	<b>6 614</b>
<b>Общо дългови инструменти по амортизирана стойност</b>	<b>29 782</b>	<b>28 735</b>

Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	10.3		
Борсови капиталови инструменти		4 847	5 467
Договорни фондове		-	3 774
Некотиранни капиталови инструменти		1 030	1 030
<b>Общо финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата</b>		<b>5 877</b>	<b>10 271</b>
<b>Общо краткосрочни финансови активи</b>		<b>35 659</b>	<b>39 006</b>

#### 10.1. Вземания по договори за цесии

Дружеството е придобило вземания по сключени договори за цесия, с брутна балансова стойност, включваща и начислена лихва към 31.12.2023 г., в размер на 24 306 хил. лв. (2022 г.: 24 186 хил. лв.). Дружеството е сключило с длъжниците споразумения за разсрочване на задълженията с лихва, варираща между 5% и 7%. Вземанията по договори за цесии следва да бъдат погасени през 2024 г. Не са получени обезпечения по договорите за цесии.

#### 10.2. Предоставени заеми

Предоставените заеми през представените отчетни периоди представляват отпуснати средства, с брутна балансова стойност включваща и начислена лихва към 31.12.2023 г. в размер на 7 909 хил. лв. (2022 г.: 6 982 хил. лв.). Заемите са отпуснати при среден лихвен процент 5%.

Не са получени обезпечения по предоставени заеми.

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби е представено както следва:

	2023 хил. лв.	2022 хил. лв.
Салдо към 1 януари	(2 433)	(2 410)
Реинтегриране на обезценка	-	484
Загуба от обезценка	-	(507)
<b>Салдо към 31 декември</b>	<b>(2 433)</b>	<b>(2 433)</b>

#### 10.3. Финансови активи по справедлива стойност през печалбата и загубата

Балансовата стойност на финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата, е представена, както следва:

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Борсови капиталови инструменти	4 847	5 467
Некотиранни капиталови инструменти	1 030	1 030
Договорни фондове	-	3 774
	<b>5 877</b>	<b>10 271</b>

По договор за банков кредит е учреден особен залог на 530 000 бр. акции и особен залог на 1 495 000 бр. акции.

По договор за репо сделки са предоставени, като обезпечение 39 500 бр. акции от капитала на инвестиционния фонд (Пояснение 19).

Краткосрочните финансови активи са оценени по справедлива стойност, определена на базата на борсовите котировки на Българска фондова борса към датата на индивидуалния финансов отчет. Финансовите активи в инвестиционен фонд са регистрирани на Кипърската фондова борса. Поради липса на активен пазар, ръководството на Дружеството е оценило



справедливата стойност по метод на нетните активи. Резултатите показват, че балансовата стойност на инвестицията не се различава съществено от справедливата стойност. Печалбите и загубите са признати в индивидуалния отчет за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Финансови разходи“ и ред „Финансови приходи“. Информация за справедливата стойност е оповестена в пояснение.

#### 11. Аванси за придобиване на имоти

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Предоставени аванси за придобиване на имоти и сгради	7 625	6 442
	<u>7 625</u>	<u>6 442</u>

#### 12. Аванси за придобиване на инвестиции

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Предоставени аванси за придобиване на инвестиции	27 758	27 660
	<u>27 758</u>	<u>27 660</u>

Ръководството е предприело политика по отношение развитието на инвестиционната си дейност. За целта са сключени предварителни договори за придобиване на акции и дялове в български дружества, които се планира да се осъществят до края на 2024 г.

#### 13. Търговски и други вземания

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
<b>Текущи</b>		
Търговски вземания, брутна сума	693	534
Очаквани кредитни загуби на търговски вземания	(467)	(467)
Търговски вземания, нетно	<u>226</u>	<u>67</u>
Вземания по договори за цесии, брутна сума	22 343	25 649
Очаквани кредитни загуби на вземания по договор за цесии	(4 048)	(4 048)
Вземания по договори за цесии, нетно	<u>18 295</u>	<u>21 601</u>
Съдебни и присъдени вземания, брутна сума	53	51
Очаквани кредитни загуби на съдебни и присъдени вземания	(51)	(51)
Съдебни и присъдени вземания, нетно	<u>2</u>	<u>-</u>
<b>Финансови активи</b>	<u>18 523</u>	<u>21 668</u>
Аванси	317	319
Предплатени разходи	57	20
Данъчни вземания	107	64
Други вземания	20	12
<b>Нефинансови активи</b>	<u>501</u>	<u>415</u>
<b>Текущи търговски и други вземания</b>	<u>19 024</u>	<u>22 083</u>

Всички вземания са краткосрочни. Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Вземанията по договори за цесия са свързани със заплащане на цена по договори за цесия, което следва да се погасят до 31.12.2024 г.

Всички търговски и други финансови вземания на Дружеството са прегледани относно настъпили събития на неизпълнение, а за всички търговски вземания е приложен опростен подход за определяне на очакваните кредитни загуби към края на периода.

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на търговските вземания може да бъде представено по следния начин:

	<b>2023</b>	<b>2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
Салдо към 1 януари	(4 566)	(3 841)
Загуба от обезценка	-	(587)
Възстановяване на загуба от обезценка	-	37
Прехвърляне на обезценка от дългосрочни финансови активи към краткосрочни финансови активи	-	(175)
<b>Салдо към 31 декември</b>	<b>(4 566)</b>	<b>(4 566)</b>

Най-значимите търговски вземания към 31 декември се разпределят, както следва:

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
Търговски вземания по договори за оперативен лизинг	693	534
	<b>693</b>	<b>534</b>

#### 14. Пари и парични еквиваленти

Паричните средства представляват:

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
Парични средства в банки и в брой в:		
- български лева	166	451
Пари и парични еквиваленти	<b>166</b>	<b>451</b>

Дружеството е извършило оценка на очакваните кредитни загуби върху парични средства и парични еквиваленти. Оценената стойност е в размер под 0.1% от брутната стойност на паричните средства, депозирани във финансови институции, поради което е определена като несъществена и не е начислена в индивидуалния финансов отчет на Дружеството.

#### 15. Собствен капитал

##### 15.1. Акционерен капитал

Регистрираният капитал на Дружеството е 68 979 758 лева, разпределен в 68 979 758 броя обикновени безналични акции, с номинална стойност в размер на 1 (един) лв. за акция. Всички акции са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от Общото събрание на акционерите на Дружеството.

	<b>2023</b>	<b>2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
Издадени и напълно платени акции:		
В началото на периода	68 980	68 980
<b>Акционерен капитал към края на периода:</b>	<b>68 980</b>	<b>68 980</b>

Списъкът на основните акционери на Дружеството е представен, както следва:

	<b>31.12.2023</b>	<b>2023</b>	<b>31.12.2022</b>	<b>2022</b>
	<b>Брой акции</b>	<b>%</b>	<b>Брой акции</b>	<b>%</b>
Кибул ЕООД	20 671 191	29.97	20 671 191	29.97
УПФ Съгласие	4 434 456	6.43	4 434 456	6.43
УПФ Бъдеще	3 707 800	5.38	3 609 800	5.23
Други физически и юридически лица	40 166 311	58.22	40 264 311	58.37
	<b>68 979 758</b>	<b>100.00</b>	<b>68 979 758</b>	<b>100.00</b>

### 15.2. Премиен резерв

Премийният резерв е формиран във връзка с увеличаване на капитала в предходните години. Към края на отчетните периоди той е в размер на 37 334 хил. лв.

### 15.3. Законов резерв

Законовият резерв на Дружеството е формиран съгласно изискванията на Търговския закон, към края на отчетните периоди е в размер на 10 994 хил. лв.

## 16. Получени заеми

Заемите включват следните финансови пасиви:

	Текущи		Нетекущи	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност:				
Облигационен заем	10 591	795	28 941	38 512
Банкови заеми	2 436	52 214	73 608	26 015
Общо балансова стойност	<b>13 027</b>	<b>53 009</b>	<b>102 549</b>	<b>64 527</b>

### 16.1. Облигационен заем

На 21 юли 2020 г. Дружеството е издало 20 000 броя емисия от седем годишни обикновени, лихвоносни, поименни, безналични облигации с номинал 1 000 евро всяка една. Общият размер на емисията е 20 000 хил. евро (39 116 хил. лв.). Годишният лихвен процент е в размер на 4.5% с период на лихвено плащане на 6 месеца, с падеж на лихвените вноски съответно на 21-то число на м. януари 2021 до м. юли 2027 г. Изплащането на главницата е дължимо на вноски от 2 500 хил. евро (4 890 хил. лв.) през януари 2024 г. до 2027 г. Облигационният заем е обезпечен със застраховка финансов риск, валидна за срока на емисията.

### 16.2. Договори за банков кредит

1. Дружеството е сключило договор за банков кредит с реф 05000КР-АА-1498 на 25.10.2019 г. за сума в размер на 14 000 хил. лв. с краен срок за погасяване 25.10.2031 г. Договорът е с променлив лихвен процент изчислен като сбор от РЛПККК от 0.79%, плюс надбавка от 2.01 пункта, но не по-малко от 2.8%.

Заемът е обезпечен със залог върху девет броя УПИ, находящи се в гр. София, местност Летищен комплекс, както и с договорна ипотека върху три броя недвижими имоти - поземлени имоти, заедно с построените върху тях сгради, находящи се в гр. Варна, ул. Тролейна.

2. Договор за банков кредит №12500КР-АА-0050/01.11.2021 г. за сума в размер на 500 000 лева, с краен срок на погасяване 20.10.2026 г. Договорът е с променлив лихвен процент БЛП плюс договорна надбавка за кредитен риск в размер на 0.7 пункта.

Обезпеченията по заема са: особен залог на 95 000 бр. обикновени поименни, безналични акции с право на глас от капитала на И Ар Джи Капитал – 3 АДСИЦ, договорна ипотека върху недвижим имот, находящ се в гр. Харманли, бул. България № 6, целия застроен на 756 кв.м.

3. Договор за банков кредит №05000КР-АА-2520/28.09.2022 г. за сума в размер на 17 000 хил. лв., с краен срок на погасяване 28.09.2034 г. Договорът е с променлив лихвен процент, изчислен като сбор от РЛПККК плюс надбавка 1.41 пункта.

Обезпеченията по заема са: учредяване в полза на банката ипотеки на недвижими имоти в гр. Балчик, ул. Приморска, банков офис и трезор; гр. Балчик, ул. Черно море 17, жилище; гр. Бургас, ул. Конт Андрованти № 4, самостоятелен обект в сграда; гр. Нова Загора, ул. Цар Освободител № 61, Хлебозавод; гр. Плевен, ул. Васил Левски № 150, самостоятелен обект в сграда; гр. Пловдив, ул. Бетовен №5, сгради; гр. София, ж.к. Люлин, банков клон; гр. Силистра, ул. Раковски № 1, помещения; гр. Тервел, ул. Св. Св. Кирил и Методий 6, сграда; гр. Генерал Тошево, ул. Трети март, страда; гр. Габрово, бул. Столетов № 24, партерно помещение; гр. Търговище, ул. Васил Левски № 5, банков офис, гр. Шабла, ул. Добруджа 2, част от сграда; гр. Хасково, бул. България № 124, сграда.

4. Договор за банков кредит овърдрафт с променлив лихвен процент реф.№ 05000РО-АА-0188 от 15.06.2023 г. за сума в размер 50 000 000 лв, с краен срок на погасяване 15.06.2028 г. Кредитът е с лихва, в размер на променлив лихвен процент, изчислен като сбор от РЛПККК плюс надбавка от 2,01 пункта, но не по-малко от 3,3%.

Обезпеченията по заема са: Поземлен имот с площ 4545 кв.м., находящ се в гр. София, район Слатина, Административна сграда, находяща се в гр. София, район Слатина, бул. Брюксел 1, заедно с офиси и телевизионно студио, заедно с УПИ III от кв. 2 м. Летищен комплекс.  
Поземлени имоти УПИ XXIV, XXV, XXVI, XXIII, XXIX, XXXI, XXXII, XXXIII, XXXIV, находящи се в гр. София, местност Летищен комплект;  
Административно – делова сграда, находяща се в гр. Варна, ул. Цар Симеон I № 31;  
Обект Автошкола, находящ се в гр. Варна, ул. Тролейна № 12;  
Поземлен имот с построената върху него сграда, находящ се в град Варна, ул. Съборни;  
Поземлен имот с построената върху него сграда, находящ се в град Разлог, ул. Христо Ботев № 5;  
Самостоятелен обект в сграда, находящ се в гр. Шумен пл. България № 2, ет. 1  
И особен залог на 1 495 000 бр. акции от капитала на И Ар Джи Капитал АДСИЦ и 530 000 бр. акции от капитала на Актив Пропъртис АДСИЦ.  
Предоставените обезпечения по получените заеми са оповестени в пояснение 30.

#### 17. Приходи за бъдещи периоди

	Текущи		Нетекущи	
	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Приходи за бъдещи периоди по договори за учредяване на вещно право на ползване	1 372	1 372	1 368	2 303
	<u>1 372</u>	<u>1 372</u>	<u>1 368</u>	<u>2 303</u>

Инвестиционни имоти са отдадени под наем по споразумения за учредяване на вещно право на ползване със срок средно за десет години.

#### 18. Задължения по лизингови договори

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Задължения по лизингови договори – нетекуща част	118	107
Задължения по лизингови договори – текуща част	100	94
<b>Задължения по лизингови договори</b>	<u>218</u>	<u>201</u>

Дружеството наема офиси, сгради, търговски обекти и транспортни средства. С изключение на краткосрочните договори за лизинг и лизинга на активи с ниска стойност, всеки лизинг се отразява в индивидуалния отчет за финансовото състояние като актив с право на ползване и задължение по лизинг. Променливите лизингови плащания, които не зависят от индекс или променливи проценти (например, лизингови плащания, базирани на процент от продажбите на Дружеството) се изключват от първоначалното оценяване на пасива и актива по лизинга. Дружеството класифицира активите си с право на ползване по последователен начин в своите имоти, машини и съоръжения (вижте пояснение б).

Всеки лизинг обикновено налага ограничение, че активите с право на ползване могат да бъдат използвани само от Дружеството, освен ако Дружеството има договорно право да преотдава под наем актива на трето лице. Забранено е на Дружеството да продава или залага наетите активи като обезпечение. Съгласно договорите за лизинг Дружеството трябва да поддържа наетите имоти в добро състояние и да върне имотите в първоначалното им състояние след изтичане на лизинговия договор.

През годината Дружеството не е договорило отстъпки със своите лизингодатели за наетите недвижими имоти, в резултат на въздействие на пандемията Covid-19. Намалението на

активите с правно на ползване се дължи на процес по намаляване на остатъчния срок на лизинговите договори.

Допълнителна информация за видовете активи с право на ползване е представена в пояснение 6.

## 19. Търговски и други задължения

Търговските задължения, отразени в индивидуалния отчет за финансовото състояние, включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
<b>Нетекущи</b>		
Търговски задължения	1 514	1 514
Финансови пасиви	<u>1 514</u>	<u>1 514</u>
<b>Търговски задължения</b>	<u>1 514</u>	<u>1 514</u>
<b>Текущи</b>		
Търговски задължения	923	977
Други задължения	61	60
<b>Финансови пасиви</b>	<u>984</u>	<u>1 037</u>
Данъчни задължения	268	337
Други задължения	1 108	832
<b>Нефинансови пасиви</b>	<u>1 376</u>	<u>1 169</u>
<b>Търговски и други задължения</b>	<u>2 360</u>	<u>2 206</u>

Нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Нетекущите търговски задължения в размер 1 514 хил. лв. (2022 г.: 1 514 хил. лв.), са възникнали във връзка с разсрочено задължение за придобиване на имот през 2021 г.

Търговските задължения в размер на 923 хил. лв. (2022 г.: 977 хил. лв.) представляват търговски взаимоотношения възникнали в резултат на основната дейност на Дружеството.

Дружеството има две активни репо сделки, отразени в текущи търговски задължения, които към 31.12.2023 г. са в размер на 659 хил. лв.

## 20. Възнаграждения на персонала

### 20.1. Разходи за персонала

Разходите за възнаграждения на персонала включват:

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
Разходи за заплати	(511)	(421)
Разходи за социални осигуровки	(85)	(70)
<b>Разходи за персонала</b>	<u>(596)</u>	<u>(491)</u>

### 20.2. Пенсионни и други задължения към персонала и осигурителни институции

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в индивидуалния отчет за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
<b>Нетекущи:</b>		
Обезщетения по Кодекса на труда	9	9
Нетекущи пенсионни задължения към персонала	<u>9</u>	<u>9</u>

**Текущи:**

Задължения по неизползвани отпуски на персонала	7	15
Задължения за социални осигуровки	21	15
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	<b>28</b>	<b>30</b>

**21. Приходи от услуги, свързани с имоти**

Приходите от услуги на Дружеството могат да бъдат анализирани, както следва:

	<b>31.12.2023</b> хил. лв.	<b>31.12.2022</b> хил. лв.
Приходи от отдаване на имоти под наем	5 718	5 561
Приходи от учредено вещно право за ползване на имоти	935	1 371
	<b>6 653</b>	<b>6 932</b>

Дружеството показва стабилност на пазара и не се забелязва текучество на наематели на офис площи.

Покачването на инфлацията може да доведе до необходимостта от увеличаване на наемната цена, но Дружеството ще се постарее да запази тези нива, за да не губи клиенти.

**22. Други приходи**

	<b>31.12.2023</b> хил. лв.	<b>31.12.2022</b> хил. лв.
Други	275	260
	<b>275</b>	<b>260</b>

**23. Разходи за материали**

	<b>31.12.2023</b> хил. лв.	<b>31.12.2022</b> хил. лв.
Разходи за гориво	(14)	(17)
Разходи за консумативи	(8)	(8)
Други	(6)	(8)
	<b>(28)</b>	<b>(33)</b>

**24. Разходи за външни услуги**

	<b>31.12.2023</b> хил. лв.	<b>31.12.2022</b> хил. лв.
Електрическа енергия	(292)	(687)
Разходи за наем и консумативи	(304)	(171)
Такси	(153)	(142)
Топлофикация	(99)	(83)
Други	(487)	(428)
	<b>(1 335)</b>	<b>(1 511)</b>

**25. Други разходи**

	<b>31.12.2023</b> хил. лв.	<b>31.12.2022</b> хил. лв.
Такса битови отпадъци	(426)	(450)
Данък недвижими имоти	(181)	(145)
Други	(288)	(125)
	<b>(895)</b>	<b>(720)</b>

## 26. Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Приходи от лихви	1 767	1 273
Приходи от операции с финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	736	801
Други	-	-
<b>Финансови приходи</b>	<b>2 503</b>	<b>2 074</b>

Финансовите разходи за представените отчетни периоди могат да бъдат анализирани, както следва:

	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Разходи за лихви по финансови пасиви по амортизирана стойност – банкови заеми	(2 289)	(1 780)
Разходи за лихви по финансови пасиви по амортизирана стойност – лихви по облигация	(2 003)	(1 966)
Разходи за лихви по лизингови договори	(6)	(7)
Загуби от оценка по справедлива на финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, нетно	(661)	(746)
Други финансови разходи	(162)	(170)
<b>Финансови разходи</b>	<b>(5 121)</b>	<b>(4 669)</b>

## 27. Доход на акция

Основният доход на акция е изчислен, като за числител е използвана нетната печалба, подлежаща на разпределение между акционерите на Дружеството.

Среднопретегленият брой акции, използван за изчисляването на основния доход на акция, както и нетната печалба, подлежаща на разпределение между притежателите на акции е представен, както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
Печалба, подлежаща на разпределение (в лв.)	765 809	1 157 134
Среднопретеглен брой акции	68 979 758	68 979 758
<b>Основен доход на акция (в лв. за акция)</b>	<b>0.01</b>	<b>0.02</b>

## 28. Сделки със свързани лица

Свързаните лица на Дружеството включват собствениците, дъщерно дружество и ключов управленски персонал.

### 28.1. Сделки със собствениците

	<b>2023</b>	<b>2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
Сделки със собственици:		
начислени лихви по предоставени заеми	110	109
Плащания по предоставени заеми	56	46
Възстановени суми по предоставени заеми	133	-
Сделки с дъщерно предприятие:		
предоставен заем	3 568	6 170
начислени лихви по предоставени заеми	335	53

### 28.2. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва членовете на Съвета на директорите. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	<b>2023</b>	<b>2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
Краткосрочни възнаграждения:		
Заплати, включително бонуси	78	72
Разходи за социални осигуровки	17	12
Общо краткосрочни възнаграждения	<u>95</u>	<u>84</u>

### 29. Разчети със свързани лица в края на годината

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
<b>Текущи</b>		
<b>Вземания от:</b>		
<b>Собственици:</b>		
Предоставен депозит	1 753	1 775
Предоставен заем и начислени лихви	922	1 020
Депозит	-	17
	<u>2 675</u>	<u>2 812</u>
<b>Дъщерни предприятия:</b>		
Предоставен заем и начислени лихви	9 505	6 245
Очаквани кредитни загуби на вземания от свързани лица	(619)	(619)
<b>Общо вземания от свързани лица</b>	<u>11 561</u>	<u>8 438</u>

Изменението в размера на коректива за очаквани кредитни загуби на вземанията от свързани лица може да бъде представено по следния начин:

	<b>2023</b>	<b>2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
Салдо към 1 януари	(619)	(134)
Загуба от обезценка	-	(485)
<b>Салдо към края на периода</b>	<u>(619)</u>	<u>(619)</u>

Задълженията към свързани лица са както следва:

	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
<b>Текущи</b>		
<b>Задължения към:</b>		
<b>Собственици</b>		
Задължения по лихви	1	1
	<u>1</u>	<u>1</u>



### 30. Условни активи и условни пасиви

Условните пасиви са свързани със заложените обезпечения от Дружеството по получените от него банкови заеми. Предоставените обезпечения представляват земи и сгради отчитани като инвестиционни имоти. Балансовите стойности на заложените имоти са оповестени в пояснение 8.

Дружеството е предоставило, като обезпечение по получени заеми и репо сделки финансови активи и акции от капитала на дъщерно дружество, оповестени в пояснения 10.3, 7.

Дружеството е обвързано с договори за цесии оповестени в пояснение 10 в случай на промяна на действащото законодателство, договорите за цесии се развалят по право и се възстановява правното положение на страните преди сключването им.

Не са възникнали условни пасиви за Дружеството по отношение на дъщерни предприятия.

През периода няма предявени правни иски към Дружеството.

### 31. Категории финансови активи и пасиви

Балансовите стойности на финансовите активи и пасиви на Дружеството могат да бъдат представени в следните категории:

Финансови активи	Пояснение	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност			
Вземания по договори за цесии	10.1	22 241	22 121
Предоставени заеми	10.2	7 541	6 614
Търговски и други вземания	13	19 024	21 668
Вземания от свързани лица	29	11 561	8 438
Пари и парични еквиваленти	14	166	451
		<b>60 533</b>	<b>59 292</b>
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	10.3		
Борсови капиталови инструменти		4 847	5 467
Договорни фондове		-	3 774
Некотиранни капиталови инструменти		1 030	1 030
		<b>5 877</b>	<b>10 271</b>

Финансови пасиви	Пояснение	31.12.2023 хил. лв.	31.12.2022 хил. лв.
Финансови пасиви, отчитани по амортизирана стойност:			
Получени заеми	16	115 576	117 536
Задължения по лизингови договори	18	218	201
Търговски и други задължения	19	3 874	3 720
Задължения към свързани лица	29	1	1
		<b>119 669</b>	<b>121 458</b>

Вижте пояснение 4.15 за информацията относно счетоводната политика за всяка категория финансови инструменти. Описание на политиката и целите за управление на риска на Дружеството относно финансовите инструменти е представено в пояснение 32.

### 32. Рискове, свързани с финансовите инструменти

Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове, на които е изложено Дружеството са пазарен риск, кредитен риск и ликвиден риск.

Управлението на риска на Дружеството се осъществява от централната администрация на Дружеството в сътрудничество със съвета на директорите. Приоритет на ръководството е да осигури краткосрочните и средносрочни парични потоци, като намали излагането си на финансови пазари. Дългосрочните финансови инвестиции се управляват, така че да имат дългосрочна възвращаемост.

Дружеството не се занимава активно с търгуването на финансови активи за спекулативни цели, нито пък издава опции.

### **32.1. Анализ на пазарния риск**

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по-конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на Дружеството.

### **32.2. Валутен риск**

По-голямата част от сделките на Дружеството се осъществяват в български лева. Чуждестранните транзакции на Дружеството, деноминирани главно в евро и не излагат Дружеството на валутен риск, тъй като еврото е фиксирана валута в условията на Валутен борд. Курсът на българския лев към еврото е фиксиран на 1 евро = 1.95583 лева.

### **32.3. Лихвен риск**

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочно финансиране. Към 31 декември 2023 г. Дружеството е изложено на риск от промяна на пазарните лихвени проценти по част от банковите си заеми, които са с променлив лихвен процент. Всички други финансови активи и пасиви на Дружеството са с фиксирани лихвени проценти.

### **32.4. Анализ на кредитния риск**

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към Дружеството. Дружеството е изложена на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като напр. при предоставянето на заеми, възникване на вземания от клиенти, депозирани на средства и други. Излагането на Дружеството на кредитен риск е ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период, както е посочено по-долу:

<b>Финансови активи</b>	<b>31.12.2023</b>	<b>31.12.2022</b>
	<b>хил. лв.</b>	<b>хил. лв.</b>
<b>Групи финансови активи – балансови стойности:</b>		
Дългови инструменти по амортизирана стойност	60 533	59 292
Финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата	5 877	10 271
<b>Балансова стойност</b>	<b>66 410</b>	<b>69 563</b>

Дружеството редовно следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Политика на Дружеството е да извършва транзакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка.

Към 31.12.2023 г. Дружеството е предоговорило условията по вземания с изтекъл падеж.

През отчетните период всички просрочени вземания са обезценени, съгласно изискванията на МСФО 9.

По отношение на търговските и други вземания Дружеството не е изложено на значителен кредитен риск към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. Търговските вземания се състоят от голям брой клиенти в различни индустрии и географски области. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговски вземания, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Кредитният риск относно пари и парични еквиваленти, средства на паричния пазар се счита за несъществен, тъй като контрагентите са банки с добра репутация и висока външна оценка на кредитния рейтинг.

### **32.5. Други рискове**

В началото на 2020 г. и 2021 г. поради разпространението на коронавирус (Covid-19) в световен мащаб се появиха затруднения в бизнеса и икономическата дейност на редица предприятия и цели икономически отрасли.

На 24 февруари 2022 г. Русия започна война с Украйна. Това доведе до световен хаос, инфлация и сътресения на световните пазари. Към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет, войната продължава, световните лидери налагат значителни санкции на Русия.

Ръководството на Дружеството счита, че към настоящия момент в краткосрочен план не се очаква значително влошаване на кредитното качество на контрагентите най-вече поради активните мерки, предприети от правителството на Република България.

Ръководството е извършило и продължава да извършва мониторинг за наличието на дългосрочни индикации за влошаване, като общите временни потенциални ликвидни проблеми на контрагентите, породени пряко от разпространението на коронавирус (Covid-19) и войната в Украйна не се считат за индикации за влошаване на кредитното качество.

Друг риск, който стои пред дружеството е глобалните климатични промени и влиянието им върху живота на хората. В резултат на лоша екологична политика в целия свят, през последните десетилетия се забелязва значителни климатични аномалии. Това може да доведе до непредвидими промени във времето, бури, силни ветрове, наводнения и др.

За намаляване на ефект от влиянието на климата Дружеството следи за изправност на своите инвестиционни имоти и съоръжения, извършват се навременни ремонти и имуществото на дружеството е застраховано, срещу природни бедствия.

Ръководството не отчита, че влиянието на климатичните промени и сериозен риск, пред който е изправено Дружеството, защото дейността му не се влияя пряко на промените във времето.

### **32.6. Анализ на ликвидния риск**

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството посреща нуждите си от ликвидни средства, като внимателно следи плащанията по погасителните планове на дългосрочните финансови задължения, както и входящите и изходящи парични потоци, възникващи в хода на оперативната дейност. Нуждите от ликвидни средства се следят за различни времеви периоди - ежедневно и ежеседмично, както и на базата на 30-дневни прогнози. Нуждите от ликвидни средства в дългосрочен план - за периоди от 180 и 360 дни, се определят месечно. Нуждите от парични средства се сравняват със заемите на разположение, за да бъдат установени излишъци или дефицити. Този анализ определя дали заемите на разположение ще са достатъчни, за да покрият нуждите на Дружеството за периода.

Дружеството държи пари в брой, за да посреща ликвидните си нужди за периоди до 30 дни. Средства за дългосрочните ликвидни нужди се осигуряват чрез заеми в съответния размер и продажба на дългосрочни финансови активи.

### **Финансовите активи като средство за управление на ликвидния риск**

При оценяването и управлението на ликвидния риск Дружеството отчита очакваните парични потоци от финансови инструменти, по-специално наличните парични средства и търговски вземания. Наличните парични ресурси и търговски вземания не надвишават значително текущите нужди от изходящ паричен поток.

### 33. Безналични сделки

През 2023 г. Дружеството не е осъществявало инвестиционни или финансови сделки, при които да не са използвани пари или парични еквиваленти и които да не са отразени в индивидуалния отчет за паричните потоци:

### 34. Политика и процедури за управление на капитала

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за собствениците, като определя цената на услугите си в съответствие с нивото на риска.

Дружеството наблюдава капитала на базата на съотношението на коригирания собствен капитал към нетния дълг.

Дружеството определя капитала на основата на балансовата стойност на собствения капитал, представени в индивидуалния отчет за финансовото състояние.

Нетният дълг се изчислява като общ дълг, намален с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите корекции в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи.

В качеството си на емитент на облигации, на Дружеството е наложено спазването на следните съотношения на база годишен финансов отчет:

- Съотношение Пасиви/Активи: Емитентът поема задължение през периода до изплащането на облигационния заем да поддържа съотношение Пасиви/Активи (сума текущи + нетекущи пасиви към общата сума на активите) не по-високо от 97%. Към 31 декември 2023 г. съотношението пасиви/активи е в размер на 51% (31 декември 2022 г.: 52%);
- Покритие на разходите за лихви: Емитентът поема задължение през периода до изплащането на облигационния заем да поддържа съотношението Покритие на разходите за лихви (изчислен, като печалбата от обичайната дейност, увеличена с разходите за лихви, се разделя на разходите за лихви) не по-ниско от 1,05. Към 31 декември 2023 г. това съотношение е в размер на 1,18 (31 декември 2022 г.: 1,82);
- Текуща ликвидност: Емитентът поема задължение през периода до изплащането на облигационния заем да поддържа съотношение на текуща ликвидност (сумата на текущи активи към сумата на текущи пасиви) не по-ниско от 0,5. Към 31 декември 2023 г. това съотношение е в размер на 6.03 (31 декември 2022 г.: 1,84) на база на финансовия отчет.

Дружеството наблюдава капитала на базата на коефициент на задлъжнялост, представляващ съотношението на нетен дълг към собствен капитал. Нетният дълг включва сумата на заемите, намалена с балансовата стойност на парите и паричните еквиваленти.

Капиталът за представените отчетни периоди може да бъде анализиран, както следва:

	31.12.2023	31.12.2022
	хил. лв.	хил. лв.
<b>Собствен капитал</b>	<b>118 074</b>	<b>117 308</b>
Дълг	123 531	126 257
- Пари и парични еквиваленти	(166)	(451)
<b>Нетен дълг</b>	<b>123 365</b>	<b>125 806</b>
<b>Съотношение на капитал към нетен дълг</b>	<b>1:1.04</b>	<b>1:1.07</b>

Няма съществена промяна в коефициента на задлъжнялост през 2023 г.

### **35. Събития след края на отчетния период**

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на финансовия отчет и датата на оторизирането му за одобрение за публикуване, с изключение на посоченото, по-долу:

### **36. Одобрение на индивидуалния финансов отчет**

Индивидуалният финансов отчет към 31 декември 2023 г. (включително сравнителната информация) е одобрен и приет от Съвета на директорите на 29.01.2024 г.